

Nr 170.

Av herr **Hedlund** i Häste, *angående lagstiftning om avlyftande från fastighetsägarna i städer och stadsliknande samhällen av dem åvilande gatuhållningsbesvär.*

Gatuhållningen betraktas sedan gammalt såsom ett fastighetsonus. Tomtägare har sålunda pläгат vara skyldig att var utanför sin tomt renhålla gatan. Någon allmän bestämmelse om gatuhållningen finnes emellertid icke. Hälsovårdsstadgan inrymmer åt hälsovårdsnämnden allenast en övervakningsmyndighet. I ordningsstadgan för rikets städer § 14 utsäges endast, att gatuhållning skall äga rum. De närmare bestämmelserna om gatuhållning pläга däremot återfinnas i städernas byggnadsordningar eller särskilda ordningsföreskrifter. I allmänhet omfattar fastighetsägarnas gatuhållningsskyldighet endast gatan till halva dess bredd utanför tomten. Renhållningen av torg och allmänna platser ankommer vanligen å kommunen. I Göteborg har gatuhållningen övertagits av staden men mot ersättning av fastighetsägarna enligt av stadsfullmäktige fastställd taxa. Härutöver besörjes gatuhållningen, enligt vad den år 1915 av kommunala centralbyrån verkställda undersökningen giver vid handen, allenast i fyra städer av kommunen. I Stockholm har renhållningsbesväret avlösts genom särskild likställighetsöverenskommelse.

Att gatuhållningen betraktas såsom ett fastighetsonus torde vara ett minne från den tid, då flertalet offentliga skyldigheter i städerna vilade på, men även dylika rättigheter i stor utsträckning tillkommo fastighetsägarna ensamma. Förhållandena äro som bekant numera helt förändrade i detta hänseende.

Gatuhållningsbestyret har med senare tiders utveckling emellertid kommit att allt tydligare framstå såsom en *allmän* angelägenhet och sålunda icke blott såsom varande något av intresse för fastighetsägarna. Fastighetsägarna ha ej större intresse än övriga samhällsmedlemmar av gatornas renhållning. I själva verket torde det vara det alltmera utvecklade trafikväsendet, som har det största intresset av gatuhållningen. Trafiken har ju under de senaste tiotal åren undergått en sådan utveckling, att den fullständigt dominerar allt, som rör gatuväsendet. Det torde vara ostridigt, att vid den tid, då gatuhållningsskyldigheten pålades fastighetsägarna, var trafiken icke i något avseende att jämföra med den nutida. I den utveckling, som trafiken därefter undergått, ha fastighetsägarna haft ringa, om ens någon, del. Under sådana förhållanden framstår det såsom tydligt, att en betydande orättvisa föreligger, då fastighetsägarna i rikets flesta städer *ensamma* bekosta gatuhållningen. De nuvarande trafikförhållandena peka ju direkt på, att det

allmänna, som ju uppbär skatter från alla grupper av medborgare, helt bör handha och bekosta gatuhållningen.

Trots detta åligger, såsom redan nämnts, renhållningsbestyret i flertalet städer alltjämt fastighetsägarna och verkar följaktligen såsom en mot likställighetsprincipen stridande särskild beskattning av denna grupp av medborgare.

Med beaktande härav väcktes vid 1926 års riksdag i andra kammaren motion (nr 280) om åvägabringande av sådan lagstiftning, att renhållning av gator och allmänna platser i städer m. fl. samhällen måtte bekostas av kommunen.

Första lagutskottet hemställde emellertid under hänvisning till att särskilda sakkunniga för stadsplanelagsstiftningen hade frågan under övervägande, att motionen icke skulle till någon riksdagens åtgärd föranleda. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets hemställan.

Nyssnämnda sakkunniga, som avgav sitt betänkande om stadsbyggnadslag år 1928, förklarade beträffande gatuhållningsskyldigheten, att de icke funnit anledning upptaga frågan till behandling, emedan de ansågo, att den icke tillhörde stadsplanelagsstiftningen.

I den kungl. proposition, som på grundval av detta betänkande och andra utredningar avgavs till 1931 års riksdag angående ny stadsplanelagsstiftning, yttrade justitieministern beträffande gatuhållningsbestyret endast följande: »I överensstämmelse med de sakkunniga har jag ansett att bestämmelser om renhållning icke böras upptagas i lagen.» Sådana bestämmelser infördes icke heller i den nya lagen.

Härvid kan man emellertid icke stanna. Såsom ovan redan antytts har med nyare tidens utveckling gatuhållningsbesväret allt tydligare kommit att framstå såsom en *allmän* angelägenhet. Av skäl, som ovan andragits, torde det vara alldeles klart, att ett avlyftande från fastighetsägarna av dem åvilande gatuhållningsbesvär står fullt i överensstämmelse med vad nutida förhållanden bjuda.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t ville skyndsamt låta utarbета och för riksdagen framlägga förslag till lagstiftning om avlyftande från fastighetsägarna i städer och stadsliknande samhällen av dem åvilande gatuhållningsbesvär.

Stockholm den 22 januari 1937.

P. S. Hedlund
i Häste.